

(המשך מעמוד 17)

היתה לגולדה סיבה טובה להכחיש בצורה כה נמרצת ועבדות שהיו ידועות רק לה, ושלא הובאו כלל לידועת הציבור. שכן אחד השיקולים שהיו צריכים לקבוע לגביה אם להמשיך בכהונתה כראש-ממשלה גם אחרי הבחירות הבאות, או לפרוש לחלוטין מהחיים הפוליטיים, היה השיקול הבריאותי.

לא מכבר נכנסה גולדה, כהרגלה, לתקופת בדיקות ממושכת בבית-החולים ביילינגטון, כדי שבתום הבדיקות ימסרו לה רופאיה את המלצתם: להמשיך או לח"ד. פרטי אותה בדיקה בשמרים בסוד כמובן. גם מה שיצא הרופאים לגולדה, נשמר ביניהם לבניה. אולם רמזים שונים, שהסתגנו בעקפין מבית-החולים, בעינם של כך שלמרות שאיש מרופאיה לא יעץ לגולדה לפרוש מכהונתה ולהפסיק את פעילותה הציבורית, הם היפנו את תשומת-ליבם לטכנות הצפויות לה. במצבה ובגילה, אם טיטול על עצמה להמשיך בהחיים של מתח ואחריות, במילים עדינות כנראה, הוסבר לה שמצבורי האנרגיה העומדים לרשותה, אינם בלתי מוגבלים, וכי על פעילות מואצת מצמצמת אותם.

בסופו של דבר נשארה ההחלטה בידי גולדה עצמה, והיא שהכריעה כפי שהכריעה. אולם רגישותה לנושא בריאותה גברה, כפי שלא היתה מעולם. בעבר לא נהגה גולדה להגיב כלל על כל מה שהתפרסם אודות בריאותה. ואילו השבוע טרחה להכחיש כל רמז, כאילו משהו בנתוני בריאותה אינו כשורה.

נוסף להכחשתה דבר שלא פורסם כלל, נאלץ מייסד המיסחריות העשוייה, בהשפעתה, להכחיש גם כן ידיעה שפורסמה בידיעות אחרונות ביום השישי האחרון. היה זה הספיר לפיו חוששת גולדה כי תלך ותאבד את צלילות-דעתה, ולכן, כאשר פנו אליה בשיעור בבקשות שתמשיך בכהונתה, שאלה את השר חיים ברייב, "ואם תרגישו שאיני כבוש, האם תגידו לי את זה?"

מייסדו של ברייב מיהר להכחיש כי דברים מעין אלה נאמרו בכלל אי פעם.

דרושה הודעה

רפואית

תכן רגישותה של גולדה לנושא נוריעת מכך שחלק מהשמעות על מצב בריאותה, בחלקן שמעות שאין להם כל בסיס, הגיעו גם לאוזניה.

מזה זמן מה שבצמרת המדינה, ואפילו בקרב שרי ממשלה, מהלכות מפה לאון שמעות ולחישות. למרות שאיש מהשרים ומהכפופים לה אינו מעז לערער על סמכותה או להמרות את פיה, נשמעים רמזים על כך שהיא מאבדת במידה מסוימת את כוונה וכוונתה לפעמים את ה"קשר בין המשיפטים שהיא אומרת, ונוטה להתעייף יותר מאשר בעבר — דבר טבעי לגבי אישה בגיל 75.

צריך לזכור שגולדה עשויה להיות ראש-הממשלה הזקן ביותר שהיה אי פעם בישראל, אם אומנם תתמיד כהונתה לכהן את מלוא הקדנציה הבאה. בן-גוריון היה בן 76 כאשר פרש מכהונת ראש-הממשלה ואילו לוי אשכול נפטר בגיל 74.

אולי כדי להוכיח כי אין ממש בכל השמועות האלה, נכנסה גולדה בשבועות האחרונים לאקסטזה של נסיעות והופעות, עורכת מסעי נאומים מרתניים, שהיו מתאימים בקלות גם אנשים צעירים ממנה. אבל בסופו של דבר, אי-אפשר ללמוד על מצב בריאותה לא מגל הלחישות, לא מהודעת-ההכחשתה שלה, ולא מצורת הודעותיה. רק הודעה רפואית מוסמכת מצד רופאיה על מצב בריאותה, עשויה לשים קץ לגל השמועות ולהבהיר גם לאזרחי ישראל, איזו ראש-ממשלה הם עומדים לבחור לעצמם לארבע השנים הבאות. בכל מדינה מתוקנת, מהווה מצב בריאותם של מנהיגיה, נושא לגטימי שזכותו של האזרח לקבל עליו מידע, כפי שהוא מקבל בענייני כלכלה וביטחון חיוניים.

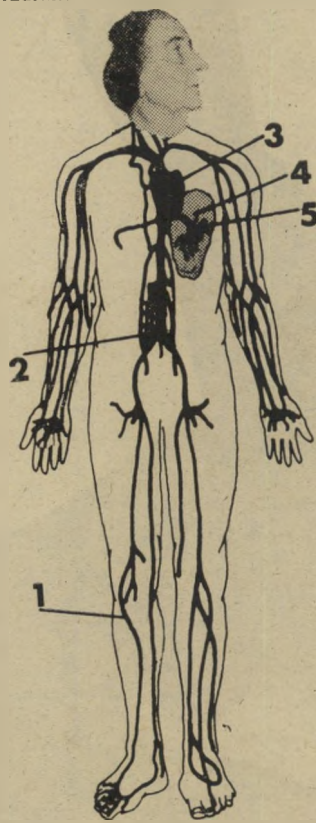
לא כל המדינות נהוגות אומנם כמו ארצות-הברית, שם פירסמו המועמדים לנשיאות ערב הבחירות דיווחות רפואיים מפורטים ומדויקים, שכללו את מישקלם, מידות לחץ-הדם שלהם, וכמות הקולטטרול שבדם. בארצות-הברית אין מקילים שפק כי בריאותו של המנהיג היא אחת הסיבות קולות החיוניים לבחירתו, ממש כמו דיווחות הפוליטיות או כושרו לקבל הכרעות, משום כך, למרות שאיש לא חשד בריצ'ד ניסון או ג'ורג' מק-גוברן שהם חולים במחלות חשאיות — הם מצאו

מה סובלת

גולדה?

בבדיקות האחרונות שערכה גולדה מאיר בבית-החולים ביילינגטון, לא החגלו כל ממצאים חדשים במצב בריאותה של ראש-הממשלה. כל ה"תופעות שנמצאו, שייכות להפרעות ולמחלות, מהן סובלת גולדה זה עשרות שנים.

עוד בגיל צעיר יחסית חלתה גולדה במחלת הדליות הוורידית, שגרימה לה במרוצת השנים לדלקת בוורידים. דלקת ורידים אינה מחלה קשה לכשעצמה, אולם היא עלולה לגרום לסיבוכים מסוכנים. היא גורמת להאיט טיט זרימת הדם בוורידים וכתוצאה מכך הופכים המשטחים הפנימיים של הוורידים למחוספטים. חיפסות זה עלול ליצור קריש-דם. במקרים מסוימים נתקע הקריש בווריד ומתפורר, במקרים אחרים הוא נסחף עם הדם לכיוון עובר והריאות, מהלב אל הריאות עובר הדם באמצעות עורק-הריאה שהוא ערוך גדול למדי המתפצל

למיספר עורקים קטנים יותר. אם ייתקע הקריש באחד מהם הוא עלול לסתום אותו ולהוציא מכלל שימוש. עורק כזה יקרא אז אוטם ריאתי. אם סתפת של קריש-דם לעבר עורק הריאה היא מאורע חריף, אין היא מסוכנת. אבל כאשר היא תופעה חוזרת היא עלולה לגרום לטרומבוזת בריאות ולהוציא חלקים גדולים של הריאה מכלל שימוש.

לגולדה נגרמו כבר מיספר פעמים טרומבוזות בריאות. כדי למנוע הישנות מצבים כאלה, העלולים להיות קריטיים, היא מקבלת טיפול מתמיד נגד קריש-דם, כדי להמעיט את כמות קרישי הדם הזורמים בוורידים.

בציור ניתן לראות מערכת סכמטית של הוורידים בגוף האדם. במקום ה"מציין בסיפרה 1, לקחה כנראה גולדה בצעירותה לדלקת ורידים. ה"מקום המסומן בסיפרה 2, הוא מקום הווריד החלול התחתון, בו ניתן לבצע ניתוח של קשירת וריד העשוי למנוע סחיפת קרישים לעבר הלב. מיספר 3 — החדר הימני של הלב, ממנו ממשך הקריש עם הדם דרך עורק הריאה הראשי (4) לכיוון הריאה (5).

במקום זה עלול קריש דם להיתקע באחד העורקים, בהתאם לגודלו ול"צור אוטם ריאתי" — הנקרא בלשון עממית, "טרומבוזת בריאות".

לנכון למסור לבוחרים את הדו"ח הרפואי המדויק על מצבם הבריאותי. במדינות אחרות, שם חולים מנהיגים או אישי-ציבור אחרים, נהוג לפרסם מדי פעם, מטעם בית-החולים או רופאיהם ה"פרטיים, ידיעות מוסמכות על מצבם, בעיקר כדי למנוע חרושת שמעות. רק לאחרונה ניתנה דוגמה מוחשית מה יכול לקרות כאשר מנסים להסתיר את מצב בריאותו של מי שעומד בראש מדינה. היה זה אחרי שהשמנתו הפתאומית של נשיא צרפת, ז'ורז' פומפידו וצורת פניו שהשתנתה הולידו גל של שמעות. לפיהן חולה פומפידו במחלה ממארת ומקבל טיפולים בהקרנות. פומפידו שזעם על הפירסומים אודות מצב בריאותו, לא נתן לפרסם את חוות-דעתם של רופאיו. למרות כל הכחשותיו ממשכיים רבים מאז רחץ צרפת להחזיק בדיעה כי מחלה מ"ס תורית ואיזוה מאימת על חיי הנשיא וכי תקופת שילטונו מוגבלת.

ראשות-הממשלה

כסגולה לבריאות

ישראל נמנית עם אותן מדינות בהן קיימת מסורת של העלמת מצב בריאותה של ראש-המדינה מידעת הציבור. זכורה עוד פרשת מותו של ראש-הממשלה לוי אשכול, כאשר נתקף אשכול בהתקפת לב ממנה לא התאושש עוד. נשמר הדבר בסודי סודות, אפילו מידעת השרים.

מאחר שאשכול נאלץ להיות מרותק לימיתו, נמסרה הודעה כאילו חלה בשפעת — מחלה אותה הדביקו לו בשנים האחרונות של חייו כל פעם שמצב בריאותו החמיר, כאילו שפעת היא מחלה מכובדת ואילו מחלות אחרות הנובעות ממאמץ וגיל הן מחלות שיש להתבייש בהן. גם שני האישים המרכזיים בשילטון הישראלי כיום — גולדה ופנחס ספיר, מרבים לשהות בבתי-החולים — לבדיקות וטיפולים. אבל מעולם לא נמסרה הודעה רשמית מפורטת על מצב בריאותם. מה שפורסם היה בגדר ניחושים או הדלפות. כך קרה שעוד לפני חמש שנים, כאשר מונתה גולדה כראש-ממשלה במקומו של לוי אשכול שנפטר, שפועו ידיעות על בריאותה הלקויה, שהעמידו בספק אם בכלל תוכל לשאת במעמסת כהונתה ולוא רק באותם חודשים שגותרו עד הבחירות. היו אף כאלה, בתוכם מומחים רפואיים, שטענו כי התפקיד שהוטל על שיכמה של גולדה עלול לקצר את חייה, וכי בבוחרים בה לראש-הממשלה מסכנים חב"ר. ריה למעשה את חייה. תחזיות אלה התבררו לא רק שגולדה לא התמוטטה, אלא שהיא החלה לפרוה מאז החלה בכהונתה. התפקיד והאחריות שהוטלו על שיכמה, כאילו הפיתו בה כוחות טמירים, נסכו בה רעננות והיא גילתה כושר מיידיה פיוז שהפתיע אפילו את המקורבים לה ביותר. בהקשר זה כדאי להביא אולי מס' קנות רפואיות שפורסמו רק לפני שבוע בארצות-הברית. בוועידה רפואית שנערכה בניו-יורק הציג הד"ר תומס הולמס, ספטיאטר מאוניברסיטת וושינגטון, תוצאות מחקר המצביעות על כך באינו מידה משפיעים שינויים קיצוניים בחיי בני-אדם על מצב בריאותם, הנפשי והפיזי כאחד. כך, למשל, קבע אותו מחקר כי שיעור המות של אלמנים ואלמנות בשנה הראשונה למות בני זוגם, גדול פי עשר מאשר בשנים הבאות, או כי גרושים נוטים לה"לות בשנה הראשונה שאחרי גירושיהם. פי 12 יותר מאשר בשנים הבאות אחר-כך. נקבע עוד באותו מחקר כי 80% מ"המחלות הקשות מתפתחות כאשר החורגים לים מרגישים עצמם נעזבים וחסרי-ישע. לפי אותו מחקר, הרי אם מות בן-הזוג ניצבת בראש הסולם כסיבת מחלה אנושה, עם 100 נקודות, הרי פרישה מפעילות ניצבת בטבלת הדירוג עם 50 נקודות. לא מן הנמנע, כי דווקא תופעה זו היא המסבירה מדוע החליטה גולדה להמשיך בכהונתה למרות מה שהסבירו לה הרופאים על מצב בריאותה. שכן המשך הפעילות מחזיק אותה במתח המסייע לה להתגבר על תחלואים. פרישה עלולה דווקא להחמיר את מצבה.

אלא שראשות-ממשלה אינה יכולה לשה"מש כתופעה, עם כל האחרים שחש רובו של העם כלפי גולדה, כאשר הם עומדים לבחור בראש-ממשלה לארבע השנים ה"באות, זכאים אורחי ישראל לתבוע שיימסר להם דו"ח מפורט ומלא על כושרה הפיזי, זי, רוחני והנפשי של האשה, שמיפגלת השילטון מציגה אותה כמועמדת בלעדית למישרה הרמה ביותר.

לנכון למסור לבוחרים את הדו"ח הרפואי המדויק על מצבם הבריאותי. במדינות אחרות, שם חולים מנהיגים או אישי-ציבור אחרים, נהוג לפרסם מדי פעם, מטעם בית-החולים או רופאיהם הפרטיים, ידיעות מוסמכות על מצבם, בעיקר כדי למנוע חרושת שמעות. רק לאחרונה ניתנה דוגמה מוחשית מה יכול לקרות כאשר מנסים להסתיר את מצב בריאותו של מי שעומד בראש מדינה. היה זה אחרי שהשמנתו הפתאומית של נשיא צרפת, ז'ורז' פומפידו וצורת פניו שהשתנתה הולידו גל של שמעות. לפיהן חולה פומפידו במחלה ממארת ומקבל טיפולים בהקרנות. פומפידו שזעם על הפירסומים אודות מצב בריאותו, לא נתן לפרסם את חוות-דעתם של רופאיו. למרות כל הכחשותיו ממשכיים רבים מאז רחץ צרפת להחזיק בדיעה כי מחלה מ"ס תורית ואיזוה מאימת על חיי הנשיא וכי תקופת שילטונו מוגבלת.

מאחר שאשכול נאלץ להיות מרותק לימיתו, נמסרה הודעה כאילו חלה בשפעת — מחלה אותה הדביקו לו בשנים האחרונות של חייו כל פעם שמצב בריאותו החמיר, כאילו שפעת היא מחלה מכובדת ואילו מחלות אחרות הנובעות ממאמץ וגיל הן מחלות שיש להתבייש בהן. גם שני האישים המרכזיים בשילטון הישראלי כיום — גולדה ופנחס ספיר, מרבים לשהות בבתי-החולים — לבדיקות וטיפולים. אבל מעולם לא נמסרה הודעה רשמית מפורטת על מצב בריאותם. מה שפורסם היה בגדר ניחושים או הדלפות. כך קרה שעוד לפני חמש שנים, כאשר מונתה גולדה כראש-ממשלה במקומו של לוי אשכול שנפטר, שפועו ידיעות על בריאותה הלקויה, שהעמידו בספק אם בכלל תוכל לשאת במעמסת כהונתה ולוא רק באותם חודשים שגותרו עד הבחירות. היו אף כאלה, בתוכם מומחים רפואיים, שטענו כי התפקיד שהוטל על שיכמה של גולדה עלול לקצר את חייה, וכי בבוחרים בה לראש-הממשלה מסכנים חב"ר. ריה למעשה את חייה. תחזיות אלה התבררו לא רק שגולדה לא התמוטטה, אלא שהיא החלה לפרוה מאז החלה בכהונתה. התפקיד והאחריות שהוטלו על שיכמה, כאילו הפיתו בה כוחות טמירים, נסכו בה רעננות והיא גילתה כושר מיידיה פיוז שהפתיע אפילו את המקורבים לה ביותר. בהקשר זה כדאי להביא אולי מס' קנות רפואיות שפורסמו רק לפני שבוע בארצות-הברית. בוועידה רפואית שנערכה בניו-יורק הציג הד"ר תומס הולמס, ספטיאטר מאוניברסיטת וושינגטון, תוצאות מחקר המצביעות על כך באינו מידה משפיעים שינויים קיצוניים בחיי בני-אדם על מצב בריאותם, הנפשי והפיזי כאחד. כך, למשל, קבע אותו מחקר כי שיעור המות של אלמנים ואלמנות בשנה הראשונה למות בני זוגם, גדול פי עשר מאשר בשנים הבאות, או כי גרושים נוטים לה"לות בשנה הראשונה שאחרי גירושיהם. פי 12 יותר מאשר בשנים הבאות אחר-כך. נקבע עוד באותו מחקר כי 80% מ"המחלות הקשות מתפתחות כאשר החורגים לים מרגישים עצמם נעזבים וחסרי-ישע. לפי אותו מחקר, הרי אם מות בן-הזוג ניצבת בראש הסולם כסיבת מחלה אנושה, עם 100 נקודות, הרי פרישה מפעילות ניצבת בטבלת הדירוג עם 50 נקודות. לא מן הנמנע, כי דווקא תופעה זו היא המסבירה מדוע החליטה גולדה להמשיך בכהונתה למרות מה שהסבירו לה הרופאים על מצב בריאותה. שכן המשך הפעילות מחזיק אותה במתח המסייע לה להתגבר על תחלואים. פרישה עלולה דווקא להחמיר את מצבה.

אלא שראשות-ממשלה אינה יכולה לשה"מש כתופעה, עם כל האחרים שחש רובו של העם כלפי גולדה, כאשר הם עומדים לבחור בראש-ממשלה לארבע השנים ה"באות, זכאים אורחי ישראל לתבוע שיימסר להם דו"ח מפורט ומלא על כושרה הפיזי, זי, רוחני והנפשי של האשה, שמיפגלת השילטון מציגה אותה כמועמדת בלעדית למישרה הרמה ביותר.

מיוחז?

על המלחמה

שמונת חברת

חקירות פרטיות

של אנשי דפ"י

באחד הימים, לפני כשנה, הבחירנה דורית אהרונוסון, תלמידת תיכון המתגוררת עם הוריה בבית פרטי בשכונת נת אפקה בתל-אביב, בקבוצת אנשים ה"סובבת בצורה חשודה מסביב לבית. לא שר חזר המחזה ונשנה שלושה ימים, היפנתה דורית את תשומת-ליב אביה אל שלושת האנשים, בו במקום הוועקה ניידת. כאשר הגיעו השוטרים למקום, הם מצאו את אחד מאנשי החבורה מתקרב אל חלון הבית דרך החצר. השלושה נעצרו, נלקחו למישטרת רמת-גן. הם טענו כי נמצאו בסמוך לבית אהרונוסון במקרה, כיוון שבאו לרכוש מכונית משו

הברש הפרטי

לשעבר ראש המדור המרכזי לבילוש במיש"טרת תל-אביב ומשרתו הנאמן של עמוס בן-גוריון, וכיום מנכ"ל חברת החקירות מודיעין אורחי, בה שותף עמוס בן-גוריון.

משת. אולם בחקירה הסתבר כי שלושתם אינם אלא עובדי חברת החקירות הפרטית מודיעין אורחי, ששוטטו סביב בית אהרונוסון למטרות עיקוב. בתחנת המישטרה ברמת-גן אף היו חילופי מהלומות בין אחד העצורים, סמל מישטרה לשעבר, לבין קצין מישטרה. לפני שהשלושה שוחררו אחרי שהוגשה נגדם תלונה על הסנת גבול. חקירת התלונה לא הסתיימה עד עצם היום הזה. למרות שהתשובה לשאלה איזה עניין יש למודיעין אורחי בביתו של אברהם ("אברשה") אהרונוסון, עסקן מילגת העבודה ומנהל מחוז תל-אביב של מרכז ההסברה, אינה מוטלת כלל בספק. מזה למעלה משנה מנהל היומון הכל-כלי דל התפוצה, מבט — השייך למנכ"ל המודיעין הארחי, שלום ירקוני — מנכ"ל חמת חורמה בארשה אהרונוסון, אחת לי כמה שבועות מפרסם העיתון ידיעה העו